

Ústavný súd Slovenskej republiky v pléne na neverejnom zasadnutí 27. januára 1999 po predbežnom prerokovaní volebnej sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], takto

r o z h o d o l :

Volebnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 8. januára 1999 doručený súdny spis Okresného súdu Zvolen, sp.zn. 16 C 396/98, obsahujúci volebnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]. V tejto volebnej sťažnosti namieta sťažovateľ podľa § 50 zákona č. 346/1990 Zb. vydanie osvedčenia o zvolení starostu obce Detvianska Huta pre doterajšieho starostu Vladimíra Kreta, ktorý bol podľa výsledku volieb do orgánov miestnej samosprávy konaných v dňoch 18. a 19. decembra 1998 opätovne zvolený. Neústavnosť, resp. nezákonnosť volieb vidí [REDAKOVANÉ] vo viacerých porušeníach zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov obecnej samosprávy v platnom znení, pričom tieto porušenia konkretizuje v bodoch 1 až 4 volebnej sťažnosti. Napokon žiada, aby jeho žiadosť bola prešetrená a urobená patričná náprava.

Volebná sťažnosť bola adresovaná Okresnému súdu vo Zvolene, ktorému bola doručená dňa 21. decembra 1998. Na uvedenom súde začalo konanie pod sp.zn. 16 C 396/98, avšak na pojednávaní dňa 29. decembra 1998 bolo konanie pre nedostatok právomoci súdu uznesením zastavené. Toho istého dňa nadobudlo toto uznesenie

právoplatnosť. S odvolaním na ustanovenie § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku postúpil Okresný súd vo Zvolene vec ústavnému súdu.

Podľa ustanovenia § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 293/1995 Z.z. (ďalej len „zákon č. 38/1993 Z.z.“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Ak boli návrhy podané vo veciach, na prerokovanie ktorých nie je ústavný súd príslušný, nemajú zákonom predpísané náležitosti, boli podané neprípustné návrhy alebo boli podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene, ústavný súd takéto návrhy na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania odmietne.

Podľa ustanovenia § 59 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. sú pre podanie sťažnosti na neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb procesne legitimovaní okrem navrhovateľov uvedených v § 18 ods. 1 písm. a) až e) zákona č. 38/1993 Z.z. (t. j. najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, prezident Slovenskej republiky, vláda Slovenskej republiky, súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou a generálny prokurátor Slovenskej republiky) aj politická strana, ktorá sa volieb zúčastnila, 10 % oprávnených voličov volebného obvodu alebo kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov.

Konanie o sťažnostiach pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánov miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb do orgánov miestnej samosprávy je zverené do právomoci ústavného súdu (čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 59 zákona č. 38/1993 Z.z.).

Návrh na začatie konania vo volebných veciach (volebná sťažnosť) musí popri všeobecných náležitostiach (§ 20 zákona č. 38/1993 Z.z.) obsahovať aj osobitné náležitosti uvedené v ustanovení § 60 ods. 1 písm. a) až d) zákona č. 38/1993 Z.z. Tento návrh (volebná sťažnosť) musí byť podaný do 10 dní po oznámení výsledku volieb (§ 60 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z.z.).

Výsledky volieb do orgánov samosprávy, ktoré sa uskutočnili v dňoch 18. a 19. decembra 1998, boli oznámené 22. decembra 1998. Posledným dňom lehoty na podanie volebnej sťažnosti na ústavný súd bol 4. január 1999 (§ 57 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 31a ods. 2 zákona č. 38/1993 Z.z.).

Z obsahu postúpeného súdneho spisu ústavný súd zistil, že sťažovateľ podal svoju volebnú sťažnosť na Okresný súd vo Zvolene, ktorá mu bola doručená 21. decembra 1998. Právomoc všeobecného súdu sťažovateľ opieral o už zrušené ustanovenie § 50 zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov. Na uvedenom okresnom súde začalo konanie pod sp.zn. 16 C 396/98, avšak na pojednávaní dňa 29. decembra 1998 bolo konanie pre nedostatok právomoci súdu uznesením zastavené. Toho istého dňa nadobudlo toto uznesenie právoplatnosť. S odvolaním sa na ustanovenie § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, postúpil Okresný súd vo Zvolene vec ústavnému súdu. Z pečiatky na obálke je zrejmé, že všeobecný súd podal zásielku obsahujúcu sťažnosť menovaného na poštu dňa 5. januára 1999 a ústavnému súdu bola doručená 8. januára 1999.

Podľa ustanovenia § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované.

Ústava Slovenskej republiky (čl. 130) a zákon č. 38/1993 Z.z. poznajú len dva spôsoby začatia konania pred ústavným súdom:

- a) dňom doručenia návrhu ústavnému súdu,
- b) prijatím podnetu na predbežnom prerokovaní (§ 18 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z.z.).

Iný spôsob začatia konania pred ústavným súdom zákon neupravuje.

Podľa § 31a ods. 2 zákona č. 38/1993 Z.z. „pokiaľ tento zákon neupravuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku alebo Trestného poriadku“.

V zmysle ustanovenia § 82 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku „ak konaniu na súde predchádzalo konanie v rozhodcovskej komisii, konanie na súde sa začína tiež dňom, keď postúpená vec došla súdu“.

Pri posudzovaní podmienok konania o volebnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] dospel ústavný súd k záveru, že povaha veci v tomto prípade vylučuje primerané použitie ustanovenia § 82 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v konaní pred ústavným súdom. To znamená, že konanie vo volebných veciach – za platného právneho stavu – nemôže pred ústavným súdom začať tak, že všeobecný súd postúpi vec ústavnému súdu. Tento právny názor sa opiera hlavne o tú skutočnosť, že v konaní vo volebných veciach ustanovil zákonodarca pomerne krátku lehotu, v rámci ktorej môže procesne legitimovaná osoba podať volebnú sťažnosť na ústavný súd. Voľbami sa totiž kreujú také dôležité orgány, ako je Národná rada Slovenskej republiky (pri parlamentných voľbách), obecné zastupiteľstvá a starostovia (primátori) obcí (miest) pri voľbách do orgánov územnej samosprávy. Pri súčasnej aplikácii § 82 ods. 2 a § 104 ods. 1 druhá veta za bodkočiarkou Občianskeho súdneho poriadku by sa pripustila možnosť začatia konania na ústavnom súde aj s viacmesačným odstupom po oznámení výsledku volieb (čo sa už v praxi ústavného súdu stalo viackrát). Podľa právneho názoru ústavného súdu taký dôsledok zákonodarca nemal na mysli pri stanovení uvedenej lehoty, ako aj pri úprave spôsobu začatia konania pred ústavným súdom. Ako vyplýva z ďalšieho právneho názoru ústavného súdu vysloveného vo veci I. ÚS 43/98 „tam, kde ... zákonodarca považoval za vhodné a účelné, vzťah všeobecných súdov a ústavného súdu jednoznačne upravil (§ 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku, § 18 a § 19 zákona č. 38/1993 Z.z.)“.

Tieto závery potvrdzuje aj doterajšia rozhodovacia prax ústavného súdu prijatá ešte pred účinnosťou zákona č. 293/1995 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon č. 38/1993 Z.z., v zmysle ktorej „1. Konanie pred ústavným súdom – za platného právneho stavu – nemožno začať tak, že všeobecný súd postúpi vec ústavnému súdu. 2. Podanie volebnej sťažnosti na všeobecnom súde nemožno považovať za ospravedliteľnú okolnosť na odpustenie zmeškania lehoty ustanovenej zákonom na jej podanie v konaní pred ústavným súdom“. (Uznesenie ústavného súdu sp.zn. PL. ÚS 12/95 a zverejnené pod č. 21/95 Zbierky nálezov a uznesení Ústavného súdu

Slovenskej republiky). V tomto rozhodnutí zároveň ústavný súd vyslovil právny názor, podľa ktorého „ústavný súd ... nepatrí medzi orgány, na ktoré sa vzťahuje ustanovenie § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku“.

Vychádzajúc z uvedenej právnej úpravy, zistení ústavného súdu, ako aj vyslovených právnych názorov ústavného súdu, plénum ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní konštatovalo, že [REDAKOVANÉ] svoju volebnú sťažnosť v zákonnej 10-dňovej lehote na ústavný súd nepodal. Uvedená volebná sťažnosť mu však bola postúpená Okresným súdom vo Zvolene postupom podľa § 104 ods. 1 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku. Pri rozhodovaní o tom, či toto konanie na ústavnom súde môže začať postúpením veci podľa citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ústavný súd uzavrel, že podľa platnej právnej úpravy konanie pred ústavným súdom vo volebných veciach nemôže začať tak, že všeobecný súd postúpi vec ústavnému súdu podľa ustanovenia § 104 ods. 1 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku. Ústavný súd preto volebnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ktorá mu bola postúpená uznesením Okresného súdu vo Zvolene podľa § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 1999

JUDr. Milan Čič
predseda pléna Ústavného súdu
Slovenskej republiky